MORERA

Museu d'Art Modern i Contemporani de Lleida

Direcció
Jesús Navarro Guitart

Conservació i registre / Programes públics
Francesc Gabarrell Guiu

Coordinació d'exposicions i activitats
Oriol Bosch Bausà

Educació i públics
Txell Bosch Muntané

Conservació - restauració
Imma Bové Barberà

Administració
Albert Peralta Fernández

MORERA
MUSEU D'ART MODERN
I CONTEMPORANI
DE LLEIDA

Continguts

El MORERA

Presentació
Una nova seu
Inversió
Balanç

El Museu en xifres

La col·lecció

Arrels i horitzons. Més d'un segle d'Art

El MORERA

Presentació

El MORERA. Museu d'Art Modern i Contemporani de Lleida inicia l'any 2024 una nova etapa en la seva història centenària i s'instal·la en una nova i definitiva seu que el configura com una fita per l'art modern i contemporani català i com el referent imprescindible al territori lleidatà.

Ubicat a la Rambla de Ferran, núm.13, el nou MORERA, fundat l'any 1917 a la ciutat de Lleida, ocupa l'edifici de l'antiga Audiència, que ha experimentat una brillant reabilitació i transformació dels seus espais, des d'on mostrar la seva simgular col·lecció d'Art Modern i Contemporani.

La història

L'any 1914 va néixer el Museu d'Art de Lleida. La Diputació i l'Ajuntament de Lleida van impulsar el museu amb el ferm propòsit que esdevingués, en paraules de l'època, "una institució popular que influís notablement en la conducta del nostre poble".

Inaugurat el 1917, el Museu va iniciar la seva activitat amb uns fons formats per les obres dels pensionats de la Diputació de Lleida, un nombre determinat de dipòsits del Museu d'Art Modern de Madrid i les donacions del pintor Jaume Morera i Galícia. Aquest va ser, de fet, el motiu pel qual el museu va canviar de nom i va passar a dir-se Museu d'Art Jaume Morera.

Des de la seva primera ubicació al Mercat de Sant Lluís, el MORERA va passar per diferents seus (antic Hospital Santa Maria, Convent del Roser i el Casino Principal) totes elles provisionals fins arribar, l'any 2024 a l'edifici de l'Antiga Audiència Provincial, una seu definitiva.

Centre de conservació, recerca i difusió patrimonial de les manifestacions artístiques a la Lleida dels segles XX i XXI

Més de cent anys d'història que han permès disposar d'un fons artístic de més de 5.000 obres d'art i ser altaveu de les creacions modernes i contemporànies a través de l'adquisició d'obres d'art, la programació d'exposicions i activitats i el desplegament de programes educatius i de públics.

Coincidint amb la ubicació del Museu a un espai propi, al número 13 de la Rambla Ferran i amb més de 3500m2 dedicats a l'art modern i contemporani, es va deixar enrere el Museu d'Art Jaume Morera per consolidar el nom amb què és conegut popularment, el MORERA, i afegir-hi una descripció adequada, Museu d'Art Modern i Contemporani de Lleida.

Finalment, el 2024, el MORERA obre les portes en una seu ja rehabilitada, des de la qual podrà desplegar totes les seves funcions com a centre de conservació, recerca i difusió patrimonial de les manifestacions artístiques a la Lleida dels segles XX i XXI i com a centre d'activitats culturals i artístiques que han de refermar el paper d'un vast territori, el de les terres de Ponent, en la cultura del país.

El Museu en obres

MORERA. Museu d'Art Modern i Contemporani. 2024

- **Una institució destinada a la construcció de la memòria artística de la societat lleidatana del segles XX i XXI**

- **Un espai per pensar i reflexionar la cultura i la seva formalització a través de l'art i els seus creadors**

- **Un espai de socialització per al debat i el qüestionament d'un públic cada cop més participatiu**

- **Un instrument per a la informació, l'aprenentatge, la sensibilització i el gaudi de tots els usuaris i visitants.**

Ubicat en un dels espais emblemàtics de la ciutat, la Rambla de Ferran, amb unes vistes panoràmoques a la Seu Vella, un dels principals reclams patrimonial de Lleida

Amb unes col·leccions extraordinàries que abasten els segles XX i XXI

Que ofereix espais singulars per a la realització de tots tipus d'esdeveniments i activitats de socialització

Missió

El MORERA. Museu d'Art Modern i Contemporani de Lleida és un servei públic que té com a missió promoure el coneixement sobre l'art modern i contemporani, així com generar-ne de nou, amb una especial atenció a l'art vinculat a les terres de Ponent i en la difusió de les distintes narracions que es deriven de les col·leccions que preserva.

El Museu és un espai obert de debat i reflexió crítica sobre l'art i la cultura del nostre temps, que duu a terme la seva missió amb la complicitat i la implicació dels seus públics per generar experiències entorn de la creació per al gaudi cultural i la transformació de les persones.

Visió

El MORERA. Museu d'Art Modern i Contemporani de Lleida vol esdevenir un centre de referència en matèria de conservació, estudi i difusió de l'art modern i contemporani a les terres de Ponent i Catalunya, visitat, conegut i reconegut, accessible, participatiu i socialment responsable, que es distingeixi per la seva imbricació en la societat lleidatana i que gaudeixi de l'estima i la valoració d'aquesta societat.

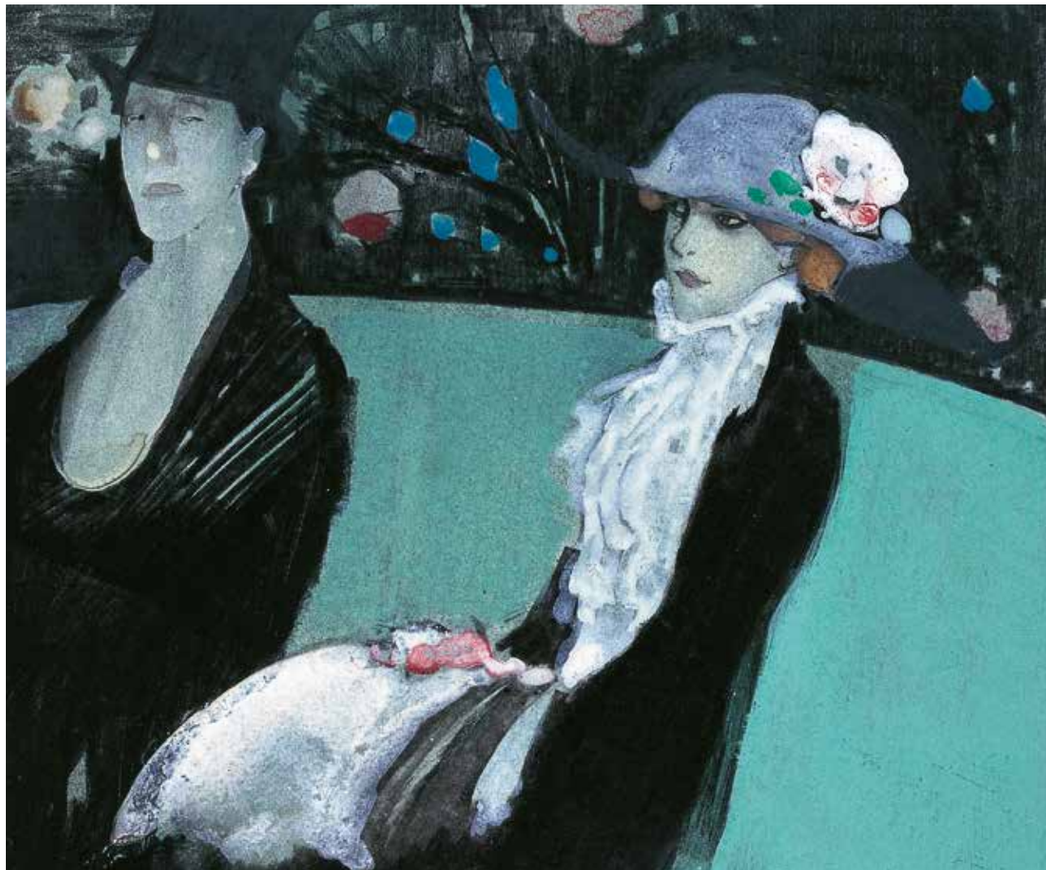

XAvier Gosé. Le manteau bleu, XXX

Una nova seu

Després de més de cent anys de nomadisme per diverses seus de la ciutat de Lleida, el MORERA s'ubica a una seu pròpia. La remodelació de l'edifici de l'Antiga Audiència Provincial de Lleida dona pas a un edifici dedicat completament a les funcions del museu.

L'edifici del Museu, l'antic Palau de Justícia on s'ubicava l'Audiència Provincial de Lleida, se situa en un dels límits entre el centre històric i la ciutat moderna i contemporània, la Rambla de Ferran.

L'oficina de Regiones Devastadas, organisme creat el l'any 1939 durant la dictadura franquista amb la finalitat de restaurar el patrimoni espanyol malmès durant la Guerra Civil, decideix enderrocar completament l'edifici que hi havia, construït durant el segle XIX, afegint al solar l'edifici contigu i eixamplar la Baixada de l'Audiència.

L'any 1944 s'encarrega a l'arquitecte Francisco Clavera Armenteros la construcció del nou Palau de Justícia de Lleida. L'execució de les obres s'allargaria durant cinc anys, produint-se un seguit d'interrupcions i de modificacions. Finalment l'edifici s'inauguraria al 1949. Més endavant, entre 1969 i 1979 l'edifici va augmentar la seva alçada afegint una remunta de dues plantes que acollirien l'habitatge particular del jutge titular. L'arquitectura de l'edifici s'emmarca dins un tipus de construccions de caràcter historicista de base clàssica propi de la postguerra.

Intervenció arquitectònica

La intervenció arquitectònica efectuada per a l'arribada del MORERA. Museu d'Art Modern i Contemporani de Lleida, ha estat un projecte de l'arquitecte municipal Jaume Terés el qual ha consistit en reconfigurar l'edifici a partir de la interacció entre els valors fonamentals de l'arquitectura historicista i la nova concepció contemporània del nou MORERA.

Mantenint la façana de 1949 de l'arquitecte Clavera, el nou MORERA s'ha construït de nou en el seu interior configurant un edifici de cinc plantes, la darrera de les quals s'ha erigit novament afegint una coberta de caràcter contemporani. El projecte arquitectònic ha cercat la màxima connectivitat entre els diferents espais a través d'un pati interior diàfan, que articula les sis plantes que conformen el Museu: tres dedicades als diferents serveis tècnics del Museu i tres dedicades a espai expositiu.

MUSEU D'ART
DE LLEIDA

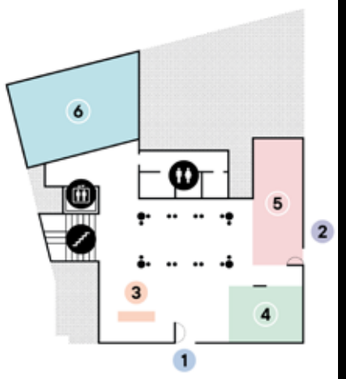

Planta baixa

1 Entrada. 2 Entrada accessible.
3 Recepció / Informació.
4 Botiga. 5 Atri digital.
6 Adoberies.

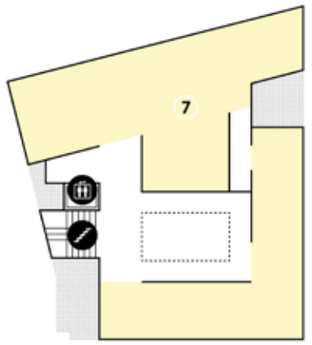

Planta 1

7 Sala d'exposicions.

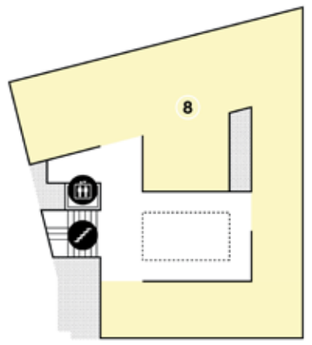

Planta 2

8 Sala d'exposicions.

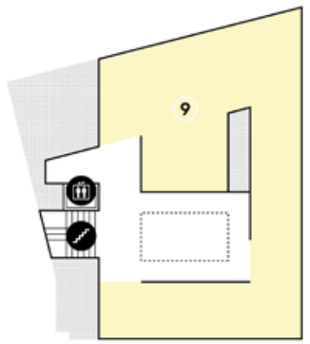

Planta 3

9 Sala d'exposicions.

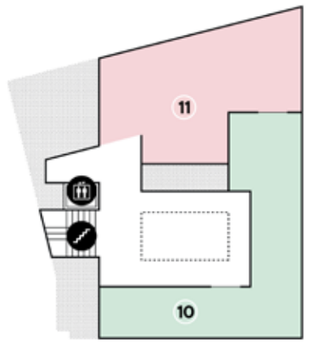

Planta 4

10 Administració i serveis tècnics.
11 Sala de reserva.

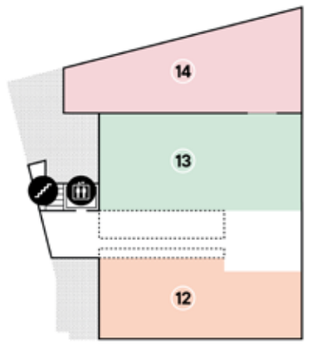

Planta 5

12 Aula.
13 Sala Polivalent.
14 Terrassa.

Més espais per l'art

Sales de col·lecció

La 3a i la 2a planta estan dedicades a mostrar les col·leccions del Museu, a mostrar els relats que donun a conèixer les creacions artístiques des de princips del segle XX fins a l'actualitat

Sala exposicions temporal

Un espai a la 1a planta dedicat a la programació d'exposicions temporals, on presentar mostres de producció propia, coproduïdes o itinerants de l'actualitat artística.

Sala de Reserva i Taller de restauració

Un espai dedicat a la conservació i restauració de les obres d'art del Museu amb els elements necessaris per mantenir les seves condicions i efectuar, si escau, algunes actuacions preventives.

Sala polivalent

A la cinquena planta, amb vistes a la Seu Vella, la sala polivalent del Museu permet acollir tot tipus d'esdeveniments: conferències, jornades, visionats d'audiovisuals, etc.

Atri digital

La planta baixa disposa d'un espai immersiu amb tres pantalles que generen una entrada a un element audiovisual. Un espai per gaudir d'elements de reforç discursiu i de visualització d'obres en suport digital.

Botiga

A la planta baixa el MORERA disposa d'una botiga pròpia amb samarretes, bosses, llibretes, llapissos i làmines amb obres d'art amb la imatge corporativa. També s'hi poden comprar les publicacions realitzades pel Museu, sobre artistes i exposicions.

Cuidem el patrimoni

La nova ubicació també ha dotat el Museu d'una sala de reserva i un nou taller de conservació i restauració per a desenvolupar bona part de les tasques de manteniment de les obres d'art i d'intervencions en matèria de restauració i conservació.

La preservació de la col·lecció és un dels objectius del MORERA i, per fer-ho, cal controlar els paràmetres ambientals i obtenir un entorn estable per a les obres, i supervisar les condicions dels sistemes expositius, la manipulació i l'emmagatzematge de les obres d'art.

Taller de conservació i restauració per a desenvolupar bona part de les tasques de manteniment de les obres d'art i d'intervencions en matèria de restauració i conservació.

Inversió

COSTOS	IMPORT
Obra civil	5.423.376,40
Museografia	816.821,74
Mobiliari	423.910,79
Actuacions	138.949,37
TOTAL	**6.803.058,30**

FINANÇAMENT	IMPORT
FEDER	1.922.037,41
1,5% Cultural	981.221,32
Generalitat de Catalunya	1.300.000,00
Diputació de Lleida	1.310.000,00
Ajuntament de Lleida	1.289.799,58
TOTAL	**6.803.058,30**

Balanç

El MORERA. Museu d'Art Modern i Contemporani de Lleida ha obert les portes de la nova seu, situada a la Rambla de Ferran, número 13. Més de 36.000 visitants han pogut descobrir el nou MORERA aquest 2024 on les cares de sorpresa i emoció han omplert tots els espais del nou Museu. Durant aquests dies persones de totes les edats i condició han recorregut l'edifici i han mostrat molt d'interès en les obres que es mostren en les sales d'exposició. A través de la interacció amb el públic visitant, el Museu i tot el seu equip han pogut constatar la satisfacció general per poder gaudir definitivament i per primera vegada d'un espai en condicions per conèixer de manera integral les seves col·leccions. La ciutadania, a banda de valorar molt positivament l'arquitectura moderna de l'edifici, que ha canviat radicalment la imatge de l'Antic Palau de Justícia, ha destacat l'acurada selecció d'obres i artistes que es mostren en el recorregut expositiu de l'exposició Arrels i Horitzons. Més d'un segle d'art per narrar la història de l'art dels darrers segles, sense jerarquies entre els diferents llenguatges artístics i amb una especial atenció als creadors lleidatans

Una idea ha quedat fixada en l'imaginari col·lectiu: el Museu pot esdevenir un referent artístic i cultural no només de Lleida sinó de tot el país.

Una fita local i nacional en la conservació i difusió de l'art modern i contemporani

El MORERA, doncs, assoleix el seu reconeixement màxim després d'una llarga història de pelegrinatge i precarietat. Creat l'any 1914, sota el nom de Museu d'Art de Lleida, el MORERA ha estat més de cent anys ocupant seus provisionals a la ciutat com el Mercat de Sant Lluís, el Convent del Roser o el Casino Principal, fins a arribar a una seu definitiva. Es tanca d'aquesta manera un llarg viatge que culmina allò que prèvia el Pla de Museus de la ciutat de Lleida de 1996, com era la transformació del Museu Morera en el museu d'art modern i contemporani de Lleida i en la dotació d'una nova i definitiva seu que permetés una conservació i exhibició dignes de la col·lecció artística municipal.

Aquesta nova seu obre una nova etapa del Museu que posa en valor una mirada pròpia sobre l'art del nostre temps, amb nous continguts i interaccions socials, artístiques i culturals que es projecten des de l'especificitat de la creació artística de les terres de Ponent a contextos més amplis, com a reflex d'una societat diversa que es projecta des de l'àmbit local fins al global. El Museu, per tant, es posiciona com una institució referencial en el context nacional. I això s'ha aconseguit inicialment amb la obertura d'un equipament que se situa a l'alçada d'importants institucions museístiques del país, però que ara cal traslladar a l'àmbit de la programació artística i cultural.

Un component vertebrador del sistema urbà de museus de Lleida

Aquest nova fita del MORERA assoleix també una dimensió col·lectiva decisiva. El nou MORERA se situa al bell mig dels equipaments públics en relació al tractament de les arts i el patrimoni artístic de la ciutat. El Museu de Lleida compta amb un patrimoni arqueològic i artístic que inclou des de la prehistòria fins als segles XIX i que ara per ara es planteja com un equipament museístic que vol abastar la història de Lleida des d'un punt de vista social. En l'altre extrem, la ciutat disposa d'un centre d'art contemporani, La Panera, que atén a la emergència artística i a les darrers tendències contemporànies en el camps de les arts visuals. Entremig del dos sorgeix ara amb força el nou MORERA amb un discurs sobre el nostre passat més recent, el del segle XX, i el del present, entenent aquest com el reconeixement a l'art contemporani ja consolidat. Aquest panorama artístic i patrimonial tan ric, al que podrien afegir-se els monuments emblemàtics dels dos turons i la projecció internacional de la Fundació Sorigué, l'activita del Caixaforum i la de les sales de l'IEI, no te comparativa en cap altra ciutat catalana, tret de la ciutat de Barcelona. Aquesta confluència pot contribuir a convertir el patrimoni i l'art con un dels eixos de promoció de la ciutat, al costat de la gastronomia, el turisme d'esdeveniments i de negocis i l'horta.

Un element fonamental en la renovació de la ciutat i en la seva promoció

El nou MORERA, per tant, a més de la seva projecció específica en l'àmbit patrimonial i artístic i del seu paper en l'ecosistema museístic de la ciutat, pot jugar un paper protagonista i essencial en la renovació i promoció de la ciutat de Lleida, tant des d'un punt de vista local, com nacional i internacional.

D'una banda, el Museu té una clara voluntat de vincular-se estretament al context en què s'insereix. La seva situació estratègica, a la rambla de Ferran, respon clarament a la voluntat de contribuir de manera decisiva a una requalificació ambiental des d'un triple vessant: cultural, urbanístic i social. El museu pot ser una peça motora del projecte urbanístic de rehabilitació sectorial i integral d'aquest entorn per la seva capacitat de reestructurar el teixit urbà amb importants efectes socioeconòmics i simbòlics.

Per altra banda, El Morera és una clara aposta per una programació diversa i de qualitat, que el situï com un element referencial en el context de l'oferta museística del país, a partir dels concepte de descentralització i com un factor fonamental en l'ampliació i la millora de l'oferta de turisme cultural de la ciutat de Lleida, que vol situar la ciutat com a capital cultural de l'interior de Catalunya i com un dels destins nacionals d'alta atractivitat, conjuntament amb la resta d'equipaments artístics i patrimonials de la ciutat.

La col·lecció

ART I ARTISTES

La col·lecció del Museu segueix sent un dels seus puntals essencials. És una col·lecció viva i accessible, que integra obres que representen la diversitat de la societat actual, i llenguatges artístics diversos de la cultura visual moderna i contemporània. És una col·lecció que inspira relats transversals, que fa dialogar l'obra d'artistes del territori amb la d'artistes universals. El Museu potencia l'estudi i la difusió de les seves col·leccions i esdevé un referent en art modern i contemporani i en la seva conservació en l'àmbit territorial

El 2024, al MORERA hem continuat expandint i enfortint la col·lecció a través de l'ampliació de fons, gràcies a la generositat d'artistes, col·leccionistes i institucions que han fet possible la incorporació de 181 obres.

Però el Museu també potencia l'estudi i la difusió de les seves col·leccions i ho fa a través de la revisió crítica i la posada en valor de les seves obres més emblemàtiques a través d'uns relats que es despleguen en les sales d'exposició.

Antoni Garcia Lamolla. *Diari d'un pscioanalista*, 1935

Arrels i horitzons. Més d'un segle d'art

Arrels i horitzons. Més d'un segle d'art **narra els canvis artístics i culturals que s'han esdevingut al llarg del segle XX i fins a l'actualitat, i posa l'accent en les obres d'art que permeten explicar moments rellevants de la nostra història.**

Amb una mirada feta des de Lleida, posant de manifest la riquesa i complexitat cultural del nostre territori que, en moments concrets, esdevé central i alternatiu en la conformació de l'art del nostre país. En l'exposició s'hi troben representades totes les arts -sense jerarquies-, formats i tècniques. A través d'un recorregut cronològic i temàtic, l'exposició posa l'accent en obres que permeten explicar moments especialment rellevants, de l'art del nostre país.

En l'exposició s'hi troben representades totes les arts -sense jerarquies-, formats i tècniques. A través d'un recorregut cronològic i temàtic, l'exposició posa l'accent en obres que permeten explicar moments especialment rellevants, com són el canvi del segle XIX al XX, els dinamisme de la Lleida als anys trenta i el seu compromís amb la modernitat, fins a la implicació dels artistes en la Guerra Civil espanyola, així com els estralls que causa l'exili. Explica també la represa de la cultura en els anys de la postguerra i el sorgiment dels moviments socials i culturals dels anys seixanta i la transició, quan l'art va acompanyar el procés de transformació de la societat. Les últimes sales se centren en l'art de finals dels anys noranta i les primeres dècades dels dos mil, que aprofundeix en la crítica social i política, però que també incideix en el qüestionament de l'entorn més proper i el propi cos des de múltiples perspectives.

Lleida 1900. Entre la tradició i la modernitat (1900–1930)

L'inici del segle XX suposa la convivència entre el vell i el nou món, que es defineix a partir de la modernització tecnològica, el nou desenvolupament urbà i el protagonisme de les classes populars. A Catalunya, aquesta situació ve acompanyada del sorgiment del Modernisme, un moviment sociocultural que vol renovar la societat catalana. L'art reflecteix aquest món a través de la pintura, amb artistes com Carlos de Haes, Jaume Morera, Aureliano de Beruete i Baldomer Gili i Roig, en un context influït per l'arribada de la fotografia.

Alguns artistes, com Antoni Samarra i Miquel Viladrich, comencen a allunyar-se de la representació estricta de la realitat i incorporen noves temàtiques amb una forta càrrega vivencial. És aleshores que les arts gràfiques i la il·lustració emergeixen com a nous canals de comunicació, fenomen que es reflecteix en el treball de Xavier Gosé, Carles Llobet o Pepita Sagañoles, artistes d'una societat que es transforma al ritme de la modernitat i que incorpora el cinema com a mitjà d'expressió.

Temps de conflictes (1931–1945)

A Europa, durant els anys d'entreguerres, sorgeixen diverses tendències artístiques, conegudes amb el nom d'"avantguardes", que reflecteixen les confrontacions socials i culturals de l'època. Artistes com Enric Crous, entre molts d'altres, intenten trencar amb les estructures i els llenguatges convencionals apostant per noves propostes. El surrealisme n'és un exemple, i a Lleida arrelarà amb força, amb noms destacats com Antoni Garcia Lamolla, Leandre Cristòfol i Josep Viola. La Guerra Civil Espanyola facilitarà el desenvolupament del fotoperiodisme, especialitat en què Agustí Centelles va ser pioner; el cartellisme, en què van destacar els treballs de Carles Fontserè, i la il·lustració, en què de nou sobresurt la figura d'Antoni Garcia Lamolla. Unes propostes noves nascudes del fort compromís polític dels autors.

El posterior exili serà testimoni del sorgiment del treball d'Enric Crous en el camp de les arts gràfiques, o del de Palmira Puig en la fotografia.

Una llarga postguerra (1946–1967)

En la postguerra, la represa de l'art i la cultura es va produir sota les directrius conservadores de la dictadura franquista, com si l'avantguarda, majoritàriament a l'exili, no hagués existit. A partir del 1950 els artistes van començar a organitzar-se en grups per afavorir la reactivació dels mecanismes de difusió i promoció de l'art més contemporani. Aquest va ser el cas, en l'àmbit lleidatà, del Grup Cogul, format per Albert Coma Estadella, Ernest Ibàñez, Víctor Pérez Pallarés, Albert Vives, Jaume Minguell i Àngel Jové. Des dels llenguatges tradicionals de la pintura i l'escultura, artistes com Lluís Trepat, Leandre Cristòfol i Rosa Siré van posar sobre la taula la dicotomia entre figuració i abstracció, que també va ser abordada pel fotògraf Ton Sirera

Transicions (1968–1995)

A partir del 1968, després de la llarga postguerra, la societat expressa un esperit de rebel·lió i protesta que es tradueix en l'aparició de la contracultura i el seus discursos artístics, crítics amb els ordres socials i culturals establerts. A Lleida, la Petite Galerie, de l'Alliance Française, esdevé un espai transgressor on es mostren les darreres tendències artístiques catalanes a través de l'obra d'autors com Joan Brossa, Guillem Viladot, Josep Iglésias del Marquet, Àngel Jové, Sílvia Gubern, Antoni Llena i Albert Coma Estadella. És també el moment en què fa eclosió l'art performatiu, els happenings o el videoart, que practiquen artistes com Benet Rossell, Carles Hac Mor i Ferran Garcia Sevilla. Les seves creacions qüestionen el mateix objecte artístic, un tret característic de l'art conceptual que cada cop adquireix més rellevància...

Pràctiques artístiques contemporànies (des del 1996 fins a l'actualitat)

El segle XX s'acaba i dona pas a un món globalitzat, on la revolució digital transforma la quotidianitat d'una societat cada cop més interconnectada. Artistes com Ignasi Aballí, MP&MP Rosado i Alberto Peral treballen des del qüestionament del concepte d'art, i d'altres com Evru, Marina Núñez, Antoni Abad, Núria Güell i Olga Olivera-Tabeni centren les seves propostes en la introspecció, el propi cos o el compromís social i polític. Les obres d'Albert Bayona i Jordi V. Pou són dos exemples de treball creatiu a partir de la utilització de formats en què les noves tecnologies tenen un paper preponderant.

Organitza i produeix
MORERA. Museu d'Art Modern i Contemporani de Lleida

Comissari
Jesús Navarro

Dates
Des del 13 d'abril de 2024

Jaume Morera. *Cabeza de Hierro 1891–194*

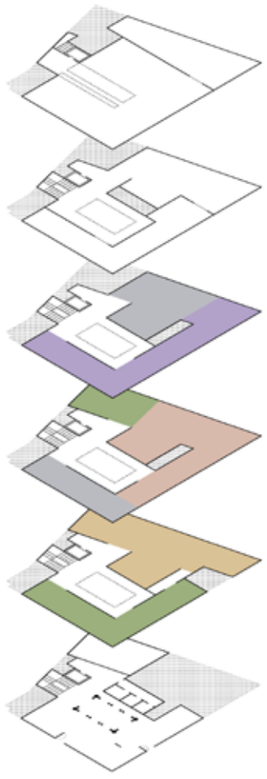

Planta 3

INICI DE RECORREGUT

1. Lleida 1900. Entre la tradició i la modernitat (1900–1930)
2. Temps de conflictes (1931–1945)

Planta 2

2. Temps de conflictes (1931–1945)
3. Una llarga postguerra (1946–1967)
4. Transicions (1968–1995)

Planta 1

4. Transicions (1968–1995)
5. Pràctiques artístiques contemporànies (1996 fins a l'actualitat)

Sales del Museu

Sales del Museu

Visita escolar a l'exposició *Arrels i horitzons. Més d'un segle d'art*

MORERA
MUSEU D'ART MODERN
I CONTEMPORANI
DE LLEIDA

LA PAERIA
Ajuntament de Lleida